45ste jaar. — Nr 78. Zaterdag 2 Juli 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 2 JULI 1898.

Van alles wat.

Lezer, welhoe? gij twijfelt aan de mogelijkheden van eenen socialistischen staat ?— Luister dan eens hier :

Een Engelschman, Robert Owen (in 1771 te Newtown uit onbemiddelde ouders geboren) had zich, dank aan zijne schranderheid, een *groot* fortuin en goeden naam verworven. Hij stond aan het hoofd van eene bloeiende spinnerij, en rechtzinnig de socialistische gedachten aangekleefd zijnde, s reefde hij naar de verbetering van het lot der werklieden : zijn droom was de oprichting van eenen socialistischen staat. Het toeval was hem gunstig.

Voor 40,000 gulden kocht hij eene fraaie en vruchtbare landstreek, 12 hectaren groot. Op voorhand was de grond bereid door Wurtembergsche boeren. Robert Owen had groote kapitalen, zijn naam lokte talrijke geestdriftige aanhangers, ieder hunner was overtuigd thans het Paradijs ingepalmd te hebben.

***

Men begon natuurlijk met de grondwet der nieuwe maatschappij vast te stellen, geheel in den geest der socialistische gedachten. — Wij laten er hier de bijzonderste punten van kennen :

1. Persoonlijke eigendom is afgeschaft ! De staat verdeelt alles niet volgens ieders verdienste, toch volgens ieders behoefte.

2 Het huwelijk is vrij !

3. God is afgeschaft !

Geen vrees voor straf meer ! Geen vooruitzicht op belooning, noch tijdelijke, noch eeuwige.

Het gedacht van de persoonlijke waardigheid zou ieder in zijne daden besturen. De gezonde rede geeft de wet.

Owen's wereld begon te arbeiden : men zou nu eens door daden de vijanden der socialisten beschamen en doen zwijgen.

Helaas ! Driedubbele helaas !!! *Op minder dan twee maanden lag het spel verward !*

Waren de grondbeginselen dan slecht ? ... Wat ? twijfelen aan de heiligheid der leer ! Gauw werd eene niewe grondwet opgesteld. — Zesdubbel helaas !! 't Ging nog niet ! Twee jaren hiel Owen het uit : zeven keeren was de grondwet verbeterd ! Al boter aan de galg ! Onwilligheid, onderlinge naijver, en luiheid bedorven het spel

Owen gaf het op, doch nog niet voor goed. Hij waagde de kans nog eens in Texas, in Ierland, Engeland. *Overal liep het uit op eene groote nul !!!*

***

De groore man had door zijne proefnemingen, zijne beginselen, het socialismus veroordeeld.

Fortuin, persoonlijke invloed des stichters, toevallige gunstige omstandigheden konden de socialische kolonie niet in leven houden; zij was met de tering geboren, en hare eerste wieg was haar graf.

Owen bekende later zelf te hebben gedwaald, met het bovennatuurlijk beginsel uit zijnen Staat te verbannen, daar dit toch onmisbaar is voor den menach.

Andere proefnemingen zijn nederhand beproefd geworden en stierven ook in hunne wieg : geene enkele kon haar gouden jubeifeest vieren !

Is het eene leer geweest voor de socialisten onzer dagen ? Ongetwijfeld !

Waar zij hunne inrichtingen tot stand brengen, wachten zij zich wel hunne grondbeginselen in te voeren. Neemt b. v. *Vooruit* te Gent : weluu, *Vooruit heeft geene socialistische grondwet !* De stichters wisten waarom niet !

Op de hoeken der straten het degelijke van hunne geloofsleer uitbazuinen, gouden bergen en gebraden vogels belooven, dat alleen kunnen zij.

Vooruit, bewijs het tegendeel als gij kunt ; verloochen de feiten, indien gij er 't hart voor hebt !

***

Het H. Sacramentscongres, dat te Brussel zal gehouden worden van 13 tot 17 Juli eerstkomende, zal grootsch en indrukwekkend zijn. Zelden ook zal men eene zoo talrijke vergadering van prelaten en katholieke notabiliteiten uit alle landen verzameld hebben gezien.

Twee vreemde cardinalen zullen op den eersten zang dezer vergadering zetelen, aan de zijden van onzen vereerden primaat. Cardinaal Langénieux zal verblijven te Mechelen en de gast zijn van Zijne Eminentie ; cardinaal Vincent Vannutelli zal verblijven in de nunciatuur, en dezelfde vertrekken bewoonen als toen hij nog eenvoudig auditor was van den nuncius Cattani.

Het hollandsche episcopaat zal vertegenwoordigd zijn op het Congres door Mgr den aartsbisschop van Utrecht.

Bij de plechtigheid, die zal plaats hebben woensdag avond, 13 Juli, in Sint Ter Goelen, is het, zegt men, de meest welsprekende parijzer redenaar, P. Coubé, welke de openingsredevoering zal uitspreken.

De uitstekendste geestelijken der verscheidene orden zijn gelast met avondsermonen gedurende heel den duurtijd van het Congres.

***

Wij hebben dikwijls gezegd dat de liberalen door vrijheid verstaan dat zij zelve moeten de volste vrijheid genieten, terwijl de andere menschen, die niet liberaal zijn, moeten verdrukt en gemuilband worden. Wij vinden er een goed bewijs van in het blad *la Chronique* van den 17 April jongstleden : Eerst en vooral, als bewijs dat de liberalerij zuiver politiek is en zich met den godsdienst niet inlaat, zegt dat blad : « Een godsdienst verdient niet meer eerbied dan de andere ; zij zijn allen evenveel weerd ; zij bestaan allen uit strekkingen en ezelarijen, en de tweeden versmachten de eersten. » Daaruit maakt de *Chronique* de vrijheid op gelijk zij ze verstaat : het is « de vrijheid het geloof te vernielen. »

Dat is de eenige liberale vrijheid : niemand mag het geloof verdedigen of aankleven, maar iedereen heeft de volste vrijheid te werken om het te vernielen. Over eenige jaren zelfs vroeg het liberaal kopstuk Pergameni boet, gevang en ballingschap voor dezen die dat vernielingswerk zouden willen tegen houden.

***

De stichter van den Boerenbond in ons land, is de eerw. Heer Mellaerts, Pastoor van Goor, provincie Antwerpen.

Overwegende dat de lastige toestand der landbouwers meest voortkomt uit hun alleen zijn, maakt hij hunne belangen gemeenzaam door het stichten der eerste Boerengilde in 1896. In 1896 waren er 322 Boerengilden, bevattende 19,000 huisgezinnen. Men voorziet dat in korte jaren de Bond heel het land door zal gesticht zijn. In 1893 leverde hij nagenoeg 6 millioen 300 duizend kilos meststoffen, in 1896 over de 11 millioen ; in 1895 bezorgde hij omtrent 1 millioen 700 duizend kilos veevoeder, in 1896, 6 millioen 150 duizend kilos ; in 1892 bestond er éene spaar- en leenkas, heden zijn er 155.

***

Verledene week was het 14 jaar dat M. Vanden Peereboom, minister van spoorwegen is. Zulke lange ministeriele loopbaan mag voorzeker tellen.

Hij is het nog niet moê, en wij zijn hem ook nog niet moê, wij wenschen hem er nog 14 jaar bij !

O Vanden Peereboom !

Fabrikaat en verbruik.

Er is over het fabrikaat en het verbruik van alkool in België, eene statistiek verschenen, die zeker niet bemoedigend is voor de afschaffers.

Het fabrikaat van alkool gaat sedert 1831 gedurig vooruit in ons land ; het gemiddeld getal is, te rekenen van gemeld jaar, geklommen van 267,000 hectoliters tot 451,000 ; het heeft eindelijk in de laatste 7 jaren, het cijfer van 587,000 hectoliters bereikt.

Voegt men hierbij den invoer en trekt men er den uitvoer af, dan komt men, volgens de opgaaf, aan ZESTIG MILLIOEN LITERS alkool (50 gr.), die door de Belgen van allen ouderdom gedronken worden.

Aan 35 gr. vertegenwoordigen die 60 millioen 78 millioen liters, verkocht in het klein, 3 fr. Dat geeft een totaal van 230 millioen frank, meer dan al de lasten aan 't gouvernement betaald.

De bevolking is sedert 1840 slechts met 30 p. c. vermeerderd ; het verbruik van alkool is 152 p. c. vooruit gegaan, dus 2 s/s meer dan de bevolking.

Het accijnsrecht ten gevolge der wet van 15 April 1896, heeft den vooruitgang van het jeneververbruik niet belet.

Het cijfer van 1897 is hooger dan de voorgaande jaren, uitgenomen 1895, in welk zekere stokers (in vooruitzicht der wet van April 1896) aanzienlijke hoeveelheden in verbruik hebben verklaard, op welke zij de verhooging van accijnsrecht uitspaarden.

Ziedaar een droevige uitslag, die ons zou moeten doen nadenken.

De ware beeltenis van O. H. Jesus-Christus.

Reeds heeft men gemeld dat men het middel heeft uitgevonden om door de toepassing van het elektrisch licht op de photographie, de echte beeltenis van den Zaligmaker te verkrijgen, welke geprint staat in den Zweetdoek, waarin Zijn H. Lichaam werd begraven.

De *Corrierre Nationalle*, van Turijn, deelt nieuwe bijzonderheden mede aangaande de wonderlijke afbeelding van den H. Zweetdoek, bij middel der photographie.

De goddelijke Zaligmaker — zegt het blad — die op mirakuleuze wijze de teekens van zijn lijden en de lijnen van zijn lichaam in den Doek had geprint, waarin hij begraven werd, komt op wonderlijke wijze te voorschijn, op de photographische plaat, getrekend met eene ongeloofelijke fijnheid van bijzonderheden.

Men heeft inderdaad zien verschijnen het zeer edel, onleedkundig fijn, volmaakt goddelijk schoon aangezicht, nog de sporen dragende van eene onuitsprekelijke droefheid en goedheid ; men onderscheidt er insgelijks de bijzonderheden in van baard en haren, de lijnen van het profiel, alsook op Zijn allerheiligste Lichaam de wonden, de ontvangene slagen en de indrukken der koord, waarmede Hij aan de kolom der geeseling werd gebonden.

Kortom, na negentien eeuwen, sedert welke de wereld *dacht* aan het gelaat van den Nazarer, volgens de aanduidingen der overlevering, komt de photographie van den H. Zweetdoek ons Zijn portret schenken.

De tijding van dit wonder vloog van mond tot mond. Te midden der ontroering, der hoop, der verwondering van Z. Hoogw. den aartsbisschop van Turijn, hebben de hertogin Isabella en prinses Clara, doorluchtige prelaten, kunstenaars, mannen van allen rang, zich naar het laboratorium van den heer Pia begeven, om zich te overtuigen dat hetgeen men zegde echt was, en een vermaarde oudheidskundige, alles behalve gemakkelijk te overtuigen van de echtheid van den H. Zweetdoek, heeft moeten uitroepen : « Ofwel dat is de H. Zweetdoek, ofwel 't is een God die hem geschilderd heeft ! »

Om te begrijpen hoe de indrukken van den H. Zweetdoek op de photographische plaat het beeld van den Zaligmaker veel volmaakter hebben weergegeven dan het verscheen voor de oogen der bezoekers, moet men overwegen dat de H. Zweetdoek het negatief afbeeisel draagt van het lichaam des goddelijken Verlossers. Nu, de photographische plaat, de negatieve afbeelding uitmakende van die negatieve, stelt aan het oog de juiste beeltenis voor van O. H. Jesus-Christus.

Daar nu de overbrenging op het papier opnieuw het negatief afbeelsel zal geven, is er besloten, opdat allen dit bewonderenswaardig document der geschiedenis van het christendom, ongetwijfelt belangrijkste van allen, zouden kunnen aanschouwen, dat de oorspronkelijke plaat binnen eenige dagen zal tentoongestold worden in de tentoonstelling van gewijde kunst. Men zal alzoo als eene nieuwe uistelleling van den H. Zweetdoek hebben, met al de bijzonderheden welke, in de uitstelling der H. Relikwie, door het oog der bezoekers niet konden waargenomen worden.

De photographien van den H. Zweetdoek zullen rond het eind dezer maand uitgegeven worden en het werk der voortbrenging is reeds gevorderd. De kunsteigendom ervan blijft toegekend aan het koninklijk huis van Savoie (van oudtijds bewaarder van den H. Zweetdoek) en de kopijen zullen moeten voorzien zijn van een echt getuigschrift, door het komiteit afgeleverd.

Het is zonder twijfel dat de goddelijke voorzienigheid dezen tijd heeft gekozen voor de wonderderlijke afbeelding van den H. Zweetdoek, want door de bevestiging welke zij levert van de mirakuleuse inprinting van 't lichaam des Zaligmakers, alsook van Zijne begrafenis en Zijne verrijzenis, is zij bestemd om de grootste vlucht te geven aan de betoogingen van geloof en liefde tot onzen Verlosser, ten einde de misdaden der eindigende eeuw uit te boeten en de nieuwe heiligijk te huldigen.

Gemeentebelangen.

Hoe dikwijls heeft het tongersch geuzenbladje — voorzeker ten onrechte — niet beweerd dat de stedelijke regeering onze buurtwegen in den erbarmelijksten staat liggen liet ? Moest men die prullemans gelooven, dan was de weg naar Coninxheim heel en gansch onbruikbaar geworden — en de fout ervan was natuurlijk gelegen in de onbehendigheid en de zorgloosheid der katholieke stadsregeering. De gemeenteraad bekommerde zich hoegenaamd niet met dezen toestand, en het ware hoogst noodzakelijk dat eene liberale meerderheid aan het bewind geraakte om de verbetering van onze buurtwegen te kunnen bekomen.

Terwijl het geuzenbladje deze dwaasheden uitkraamde, bield de katholieke regeering zich onverpoosd bezig met het vraagpunt der hermaking en der verbetering van onze buurtwegen. Heel bijzonder vestigde zij hare aandacht op den weg van Coninxheim.

Nu is de kwestie op het punt opgelost te worden. Het college stelt voor niet den bestaanden weg te verbeteren maar wel eenen geplaveiden weg van Tongeren tot op de grenzen der gemeente Coninxheim aan te leggen. Deze oplossing is voorzeker wel geschikt om de mooielijksten ten vrede te stellen en indien het journalleke van goede trouw was, zou het verplicht zijn ze toe te juichen.

Maar zoo verstaat het geuzenbladje de zaken niet. De stad gaat den weg van Tongeren naar Coninxheim doen plaveiën ; deze weg zal een der besten onzer omstreken worden. Daarom maar uitgevallen tegen de stedelijke regeering, want het prullenbladje zal de gelegenheid niet meer hebben aan de katholieke meerderheid te verwijten dat zij zich niet bezig houdt met het verbeteren van den weg naar Coninxheim.

Schande ! roept het Journalleke uit : de kosten van deze werken zullen fr. 36.000 bedragen. Maar ook zullen de subsidies de 7/10 dezer som bereiken, zoodat maar enkel de 3/10 ervan ten laste der stad zullen valler..

Doch daarmeê bekreunt het geuzenbladje zich niet ; steeds zet het zijne domme aanrandingen tegen de stedelijke regeering voort.

Nu zouden wij toch wel eens willen weten wat de stadsregeering zou moeten doen om de goedkeuring onzer geuskens te verwerven. Tot heden randden zij onze vrienden aan onder voorwendsel dat zij zich met het verbeteren van den weg naar Coninxheim niet bezig hielden. En nu, op het oogenblik dat deze weg niet alleen verbeterd maar heel en gansch geplaveid zal worden, staakt het prullenbladje zijne holklinkende woordenkramerij nog niet.

Doch het verstandig publiek ziet klaar in het dubbelzinnig spel onzer tegenstrevers. Het keurt ten hoogste de handelwijze dier mannen af bij dewelken de politieke haat alle andere gevoelens uitdooft en die op zulke wijze te werk gaan dat zij altijd trachten gelijk tegen de katholieke regeering te hebben.

Bij de verkiezingen van toekomend jaar, zullen de kiezers hun eene strenge en welverdiende les geven. Zij zullen, zoo als het betaamt, die kluchtspelers schandvlekken, voor dewelken alle middelen goed zijn als het geldt onze katholieke meerderheid aan te randen en te bezoedelen, aan dewelke nogtans alle mannen van goede trouw, aan welke politieke denkwijze zij ook mogen behooren, eene schitterende en welverdiende hulde toebrengen.

NIEUWS uit de stad en de omstreken

Concordia. — SECTION D'HARMONIE. — 5e concert d'été. — Dimanche 3 Juillet à 8 heures du soir.

Programme. — 1e partie.

I	Joyeux souvenir, marche	Is. de Brandt
II	Ouverture de l'opéra comique Le Droit du Seigneur (1741-1816)	Martini
III	Staccato, polka	J. Strauss

2e partie.

IV	Fantaisie sur l'opéra comique « Mignon »	Amb. Thomas
V	Alice Gavotte	Strauven
VI	Flots du Danube, valse	Ivanovici.

En cas de mauvais temps, le concert aura lieu dans la grande salle.

Wij hebben met groot genoegen vernomen dat onze stadsgenoot, **M. François Froidbise**, batailjons-geneesheer van eerste klas, regiments-geneesheer van derde klas komt benoemd te worden.

Millen. — Het festival door onze fanfaren Maatschappij « St Antonius » ingericht ter gelegenheid van haar vijftig-jarig bestaan en de vijfen-twintig-jarige begeleiding van haren bestierder, den heer G. Struetmans, heeft zondag l. l. met grooten luister en bijzonder veel bijval plaats gehad. Twintig societeiten waren ingeschreven voor het feest. Om 1 uur werden de heeren leden der kommissiën dezer societeiten ontvangen op het gemeente huis, alwaar de heer burgemeester, in naam van het gemeente bestuur, in welgepaste woorden hun den welkomsgroet toestuurde en den eere wijn aanbood ; hij bood hun de nog drie overlevende stichters der muziek societeit in 1848 aan, de heeren Delporte L. Hermans W. en Morin S. en stelde voor een flink glas op hunne gezondheid te ledigen. Niettegenstaande eene kleine donderbui, gelukte het feest opperbest. De optocht door de straten was prachtig en de Millenaren hadden hunne woningen en straten schoon bevlagd en versierd, zelfs 's anderdaags zag men nog eenen bond met een rood lintje op den staart zijnen meester volgen die nog altoos feest vierde.

De premien zijn gewonnen door de volgende societeiten : Emael (Notre Dame) 80 fr.; Mirlitophiles (St Bemol) Tongeren en de Zangmaatschappij van Sussen. — Eere aan de inrichters van dit schoon feest.

Ulbeek. — Op 29 Juni werd in Ulbeek eene vergadering gehouden voor doel hebbende de oprichting seener samenwerkende landbouwstokerij. Meer dan 40 landbouwers van Ulbeek en omstreken vereenigden zich op verzoek van den heer A. Hayen en namen met voldoening de voorschrevene condities aan voor de oprichting der voormelde stokerij.

Eer aan de weldenkende en vooruitziende landbouwers die het groot voordeel eener dusdanige inrichting begrepen hebben.

Piringen. — Vele landbouwers klagen, en met rede, dat de wormen de wortelen hunner beeten en andere planten afknagen, zelfs dan nog wanneer deze reeds eene aanzienlijke dikte en grootte bekomen hebben. De dikke, lange, witachtige worm, *engerling* genoemd, waarvan 's jaars nadien de meikever voortkomt, helpt aan die verwoesting ook mede. De meikevers waren dit jaar overvloedig.

Onze onderwijzer, die den kinderen de jacht op deze schadelijke insecten ten zeerste aanpraes, is er in gelukt **15500 49** dier gevleugelde wezens te doen vangen. Dat kan er nog al door en dat in een tijdverloop van minder dan eêne maand, maar er dient ook bijgevoegd dat de kinderen, zoowel meisjes als jongens, altoos op jacht waren. Gansche benden schoolkinderen trokken met lange stokken en dazen onder den arm langs bagen en struiken en wedijverden om het grootste getal.

Ze hebben, èn onderwijzer èn kinderen, den landbouwer eenen waren en grooten dienst bewezen. Hartelijk proficiat.

Een Landbouwerszoon.

Gemeente Cortessem.

Feest ter eere van M. J. H. Smeets,

Zondag, 3 JULI 1898.

Programma van het Concert om 4 uren.

1. Les Martyrs aux Arènes, koor, door *La Jeune Garde.*
2. Hymne au Soleil » » »
3. Minuit, koor, met solo voor Baryton, door *De Minerva.*
4. Belgié, » » » » »
5. Higle Life, schottisch » de Fanfare.
6. Belgisch Bloed, fantaisie » »

Opoeteren. — Groot was de verbazing van onzen koster, toen hem dees dagen gemeld werd, dat de offerblok op het okzaal opengebroken, en deszelfs inhoud ontvreemd was. Slot en ijzeren banden waren gebroken ; en het deksel was zoo slim er opgezet dat verscheidene zondagen reeds, zonder iets te merken, de opbrengst der schaal in den blok gestort werd. De gestolen som zal zoo wat de vijftien frank beloopen. Het is de eerste maal niet dat vreemde handen hier de offerblokken ledigen.

Ons land heeft van de onweders niets geleden ; de vruchten, allen zonder uitzondering, staan buitengewoon schoon, en de oogst belooft veel.

De TOURING-CLUB van België had verleden zondag te Hasselt eene algemeene vergadering belegd, met het doel den toestand der limburgsche wegen te bespreken.

MM. Seaut, ondervoorzitter, Carniaux, Van den Daele, afgevaardigden der T.-C., alsook gemeente-en provincieraadsleden, toezichters van bruggen en wegen, enz., waren aanwezig. M. Cox, advokaat te Hasselt, zetelde als voorzitter.

Op weinige punten na, werden de ontwerpen van het gouvernement goedgekeurd. Eene levendige werking zal op touw gezet worden tot het bekomen der volledige uitvoering der ontwerpen.

MM. Carniaux en Van den Daele, zullen bij de T.-C., een voorstel indienen tot geldelijke tusschenkomst.

De wielrijders van Limburg verwachten den besten uitslag van deze vergadering.

Hasselt. — STANDBEELD VAN DEN BOERENKRIJG. — Sinds eenige dagen heeft men een begin gemaakt aan de werken van 't oprichten van gemeld standbeeld. De eerste fondementen bestaande uit eene laag trass van 1 m. 30 dikte zijn reeds gedaan. Toekomende week zal men beginnen aan de metserij.

VECHMAEL. — Zondag had alhier de maandelijksche vergadering van onzen Boerenbond plaats. De Eerwaarde Heer Boonen, door Z. D. H. Monseigneur den Bisschop, deken van Glons benoemd, woonde voor de laatste maal de vergadening bij.

De Eerwaarde Heer Boonen is de stichter van onzen Bond, wiens bloei en vooruitgang wij aan zijne zelfopoffering en onverpoosd streven te danken hebben. Ook hadden onze landbouwers er aan gebouden hem, voor zijn vertrek, eene laatste hulde van verkleefdheid en erkentenis te brengen.

Allen woonden de vergadering van zondag bij. De schatbewaarder van den Bond, M. Van Meer, gemeente-onderwijzer, nam, in naam van allen, het woord en vertolkte de gevoelens welke de

---

DE HUT

VAN

ONKEL TOM

29ste VERVOLG.

Wel, Damen, zegde St-Clare, toen zij aan het diner zaten : wat heeft men u vandaag in de kerk opgedischt ?

— O, Dr. G., heeft eene heerlijke preek gehouden, zegde Marie. Het was juist zulk eene preek als gij hadt moeten hooren. Hij heeft alles gezegd wat ik dikwijls denk.

— Dat zal zeer stichtelijk geweest zijn, zegde St-Clare, en het onderwerp moet ook uitgebreid geweest zijn.

— Wel, ik meen wat ik over de maatschappij en zulke dingen denk, zegde Marie. De tekst was : Hij heeft ieder ding schoon gemaakt in zijnen tijd, en hij bewees : hoe alle rangen en onderscheidingen in de maatschappij van God kwamen ; en dat het zoo gepast en schoon was dat sommigen hoog en sommigen gering waren ; dat sommigen geboren werden om te gebieden en anderen om te dienen, en alzoo meer, weet ge ; en hij paste dat zoo wel toe op de belachelijke opschudding die over de slaverij gemaakt wordt, en hij bewees duidelijk dat de bijbel op onzen kant was en al onze instellingen bevestigde. Ik wensche maar dat gij hem gehoord hadt.

— Och, ik had dat niet noodig, antwoordde St-Clare ; ik kan dat zelfde wel in andere boeken lezen, en dan nog eene sigaar er bij rooken.

— Gelooft gij dus niet aan zulke stellingen ? zegde Ophelia.

— Wie... ik ? Ik moet bekennen dat ik lichtzinnig genoeg ben niet veel stichting te vinden in godsdienstige redeneeringen over zulke dingen. Als ik iets over die kwestie van de slaverij moest zeggen, zou ik ronduit bekennen : Wij zitten er nu mee. Wij hebben ze en willen ze houden. Het is voor ons gemak en voordeel. Dat is toch het lange en het korte er van, en dat is het ook waar die praatjes eigenlijk op neerkomen ; en ik denk, dat zou voor iedereen en overal verstaanbaar zijn.

— Ik vind dat gij al heel onerbiedig zijt, Augustine, zeide Marie. Ik vind het ijselijk u zoo te hooren spreken.

— IJselijk ! Het is de waarheid. Dat gebabbel over zulke dingen, waarom drijven zij het niet nog wat verder en bewijzen hoe schoon het is, als iemand op zijnen tijd een glas te veel drinkt, of wat te laat bij de kaarten blijft zitten, kortom, het schoone van al die beschikkingen, die onder ons, jongelieden, tamelijk dikwijls voorkomen ? Wij zouden gaarne willen hooren dat al die dingen ook goed zijn.

— Maar, zegde Ophelia, houdt gij nu de slavernij voor recht of onrecht ?

— Gij moet mij niet op die akelige Nieuw-Engelsche manier met zulke rechtstreeksche vragen komen bestoken, Nicht, zegde St-Clare schertsend. Als ik die eene vraag beantwoord, weet ik dat gij mij nog met een half dozijn meer op het lijf valt, de eene al lastiger dan de andere, en dat wil ik niet afwachten. Ik ben een van die soort, die wel met steenen willen smijten naar de glazen huizen van anderen, maar nooit zelf een glazen huis willen bouwen om hen met steenen te laten gooien.

— Nu, zegde Marie, zich op de sofa uitstrekkende, ik ben in allen gevalle blijde, dat ik ergens geboren ben waar de slavernij bestaat ; en ik geloof dat zij rechtmatig is, ik voel dat zij dit wezen moet ; en in allen gevalle, ik zou er niet buiten kunnen.

— Zeg eens, wat denkt gij, poesje ? zegde St-Clare tot Eva, die juist met eene bloem in de hand binnenkwam.

— Waarover, papa ?

— Wel, wat bevalt u het beste, zoo te leven als bij uwen oom in Vermont, of een huis vol bedienden te hebben zooals wij ?

— O natuurlijk, onze manier is veel plezieriger, zegde Eva.

— Waarom ? zegde St-Clare, haar over het hoofd streelende.

— Wel, dan heeft men er zooveel meer om zich heen om lief te hebben, antwoordde Eva, hem ernstig aanziende.

— Dat is weder zoo wonderlijk gesproken als gij altijd doet, Eva, zegde Marie.

— Is dat zoo wonderlijk gesproken, papa ? fluisterde Eva, toen zij op zijne knie was geklommen.

— Een beetje wonderlijk, poesje, bij hetgeen de wereld gewoonlijk zegt, antwoordde St-Clare. Maar waar is mijne kleine Eva onder het diner geweest ?

— Ik ben bij Tom geweest op zijne kamer en heb hem hooren zingen, en tante Dina heeft mij eten gegeven.

— Zoo ! Hebt gij Tom hooren zingen ?

— Ja. Hij zingt zulke mooie dingen van het Nieuw-Jeruzalem, en de heerlijke engelen en het land van Kanaän.

— Dat is nog veel mooier dan in de opera, niet waar ?

— Ja, en hij zal ze mij leeren.

— Zanglessen ? Zoo, gij begint te vorderen.

— Ja, hij zingt voor mij, en ik lees voor hem in mijnen bijbel ; en hij verklaart wat het beduidt, weet ge !

— Nu, dat zal kluchtig zijn, zegde Marie.

— Tom is zoo kwaad niet om de Schrift uit te leggen, zegde St-Clare. Hij heeft een natuurlijk talent voor den godsdienst. Ik wilde heden morgend vroeg de paarden hebben en ging dus naar Tom's kamertje boven den stal, en daar hoorde ik hem in zijne eenigheid eene meeting houden ; en waarlijk, ik heb in langen tijd niets zoo hartelijks gehoord als het gebed van Tom. Hij bad voor mij met eenen ijver die waarlijk apostolisch was.

— Misschien kon hij raden dat gij stond te luisteren. Ik heb meer van die streken gehoord.

— Als hij dat deed, was het niet zeer politiek ; want hij zegde den Heer tamelijk vrijpostig zijne meening over mij. Tom scheen te denken dat er nog vrij wat aan mij te verbeteren viel, en het ernstig met mijne bekeering te meenen.

— Ik hoop dat gij het ter harte zult nemen, zegde Ophelia.

— Het schijnt dus dat zij zoo wat van dezelfde meening zijt, antwoordde St-Clare. Wij zullen zien, niet waar, Eva ?

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

EEN VRIJ MAN, DIE ZIJNE VRIJHEID VERDEDIGT.

Er heerschte zekere stille drukte in het huis van den kwaker, toen de avond viel. Rachel Halliday ging bedaard heen en weder, en bracht van haren huiselijken voorraad een aantal benoodigdheden bijeen, welke in eene kleine ruimte konden gepakt worden, voor de zwervelingen die in den nacht zouden vertrekken. De avondschaduwen strekten zich oostwaarts, en de ronde, roode zon toefde als het ware peinzend bij den gezichteinder, terwijl hare gele stralen zacht in het slaapkamertje schenen, waar George en zijne vrouw bij elkander zaten. Hij had zijn kind op zijne knie en de hand zijner vrouw in de zijne. Beider gezicht stond nadenkend en ernstig, en er waren sporen van tranen op hunne wangen.

— Ja, Eliza, zegde George. Ik weet dat al wat gij zegt waar is. Gij zijt een goed kind, veel beter dan ik ; en ik zal trachten te doen gelijk gij zegt. Ik zal trachten te handelen gelijk het een vrij man betaamt. Ik zal trachten het gevoel van een Christen te koesteren. God almachtig weet dat ik wel heb willen doen, dat ik mij ingespannen heb om wel te doen, toen alles tegen mij was, en nu wil ik al het verledene vergeten, mijn bijbel lezen en een goed man leeren worden.

— En als wij in Canada komen, zegde Eliza, kan ik u helpen. Ik kan heel goed domenkleeren maken, en fijn goed wasschen en strijken, en met ons beiden zullen wij wel genoeg verdienen om van te leven.

— Ja, Eliza, zoolang wij maar elkander en ons kind lief hebben. O, Eliza, als die menschen maar eens wisten welk een zegen het voor een man is, dat zijne vrouw en zijne kinderen hem toebehooren ! Ik heb mij dikwijls verwonderd dat een man, die zijne vrouw en kinderen zijn eigen kon noemen, zich nog over iets anders kwelde. Ik voel mij nu rijk en sterk, hoewel wij niets hebben dan onze bloote handen. Het is mij, alsof ik God nauwelijks om iets meer zou durven vragen. Ja, hoewel ik alle dagen zwaar gewerkt heb tot ik nu vijf-en-twintig jaar oud ben, en geen cent geld bezit, en geen dak om mij te dekken, en geen plekje grond dat ik mijn eigendom kan noemen ; toch als zij mij nu maar met vrede willen laten, zal ik tevreden zijn, dankbaar zijn, zal ik werken, en het geld voor u en mijn kind terugzenden. Wat mijn ouden meester betreft, ik heb hem vijfvoudig alles betaald, wat ik hem ooit gekost heb. Hem ben ik niets schuldig.

— Maar wij zijn nog niet geheel buiten gevaar, zegde Eliza. Wij zijn nog niet in Canada.

— Dat is waar, antwoordde George ; maar het is als rook ik reeds de vrije lucht, en dat maakt mij zoo sterk.

Op dit oogenblik werden er in de groote kamer stemmen gehoord, die een ernstig gesprek hielden, en weldra werd er aan de deur geklopt. Eliza opende haar schielijk.

Simeon Halliday was daar met een van zijne geloofsgenooten, dien hij als Phineas Fletcher binnenleidde. Phineas was lang en mager ; hij had rood haar en een gezicht, waarvan de uitdrukking schranderheid en sluwheid aanduidde. Hij had lang niet het stille, kalme, voor de wereld onverschillige voorkomen van Simeon ; maar integendeel een bijzonder scherp en wakker uitzicht, als iemand die er eenigstins grootsch op is dat hij weet wat hij doet en goed voor zich ziet ; eigenaardigheden, die vrij zonderling bij zijne stijve kleeding en manier van spreken afstaken.

— George, onze vriend Phineas heeft iets van belang ontdekt voor u en uw gezelschap, zegde Simeon ; het zou goed voor u zijn dat te hooren.

Hij bekt, zegde Phineas, en het bewijst hoe nuttig het is dat een man op zekere plaatsen altijd met een oor open slaapt, gelijk ik altijd gezegd heb. Den vorigen nacht vertoefde ik in eene kleine eenzame herberg aan den weg achterwaarts. Gij weet de plaats nog wel, Simeon, waar wij verleden jaar appelen verkocht hebben aan die dikke vrouw met groote oorringen. Nu, ik was moede van het harde rijden en na mijn avondmaal legde ik mij op eenen hoop zakken in een hoek neer, en dekte mij met eene buffelhuid, om te wachten tot mijn bad gereed was, en wat doe ik anders dan vast in slaap vallen.

— Met een oor open, Phineas ? zegde Simeon koeltjes.

— Neen, ik sliep met beide ooren en al een paar uren lang, want ik was tamelijk moede ; maar toen ik tot mij zelven kwam, bevond ik dat er eenige mannen in de kamer waren, die aan de tafel zaten te drinken en te praten ; en ik dacht dat ik, eer ik veel beweging maakte, even moest zien waar zij aan bezig waren, vooral daar ik hen iets over de kwakers hoorde zeggen. Dus zijn zij zeker in het kwakersdorp, zegde er een. Toen luisterde ik met beide ooren, en bevond dat zij juist over dit zelfde gezelschap spraken. Dus bleef ik liggen en hoorde hen al hunne plannen overleggen. Deze jonge man, zegden zij, zou weder naar Kentucky gezonden worden, naar zijnen meester, die een voorbeeld aan hem zou stellen, om alle negers het wegloopen af te leeren ; en zijne vrouw zouden twee van hen naar Nieuw-Orleans brengen om te verkoopen, en zij rekenden zestien- of achttienhonderd dollars voor haar te krijgen ; en het kind, zegden zij, moest naar eenen handelaar, die het gekocht had ; en dan waren er de jonge Jim en zijne moeder, zij zouden weder naar hunne meesters in Kentucky gaan. Zij zegden dat er twee constabels waren in een stadje, een weinig verder op ; die met hen zouden gaan om hen te vatten ; en de jonge vrouw zou voor eenen rechter gebracht worden ; en een van die lieden, die klein en welbespraakt is, zou zweren dat zij zijn eigendom was en haar aan hem laten overleveren. Zij hebben een recht begrip van den weg dien wij van nacht willen nemen ; en zij willen ons nazetten, zes of acht man sterk. Dus, wat is er nu te doen ?

De groep, die na deze mededeeling in verschillende houdingen staan bleef, was een schilder waardig. Rachel Halliday, die het kneden van een baksel beschuit had laten staan om het nieuws te hooren, stond daar nu met opgeheven, bemeelde handen en een zeer verslagen gezicht. Simeon stond ernstig te peinzen ; Eliza had hare armen om haren man geslagen en zag naar hem op. George stond met dichtgeknepen vuisten en gloeiende oogen ; zijn blik was gelijk die van ieder ander man zou mogen wezen, als zijne vrouw bij opbod verkocht en zijn zoon aan een handelaar overgeleverd zou worden, alles onder het schild der wetten.

— Wat zullen wij doen, George ? zegde Eliza flauw.

— Ik weet wel wat ik doen zal, antwoordde George en ging het kamertje weder binnen, om zijne pistolen na te zien.

— Ja, ja, zegde Phineas, Simeon toeknikkende : gij ziet wel wat er op volgen moet.

(Wordt voortgezet.)